

معماری انواع کاروانسراها

گفتیم که ساختار کاروانسراها بستگی تامی به موقعیت جغرافیایی، فرهنگ و اقتصاد سیاسی هر نقطه از ایران داشت. صاحب‌نظران، کاروانسراها را به سه نوع مختلف تقسیم می‌کنند. بر اساس این تقسیم‌بندی که با توجه به موقعیت جغرافیایی کاروانسراها انجام شده است، آن‌ها را به سه گروه "سردسیری"، "حاشیه‌کویری"، و "کرانه‌ساحلی" تقسیم می‌شوند. کاروانسراهای سردسیری سرپوشیده کاروانسراهای مناطق کویری و مرکزی ایران حیاطدار و وسیع ساخته می‌شدند.

به هر تقدیر کاروانسراهای مهم، همواره در مسیر راه‌های استراتژیک مبادلات کالایی قرار داشتند. ما در زیر به برخی از مهم‌ترین آن‌ها اشاره می‌کنیم.

کاروانسراهای ساحلی: این نوع کاروانسراها را بیشتر در مناطق نزدیک سواحل خلیج فارس می‌ساخته‌اند از مشهورترین آن‌ها می‌توان به کاروانسراهایی اشاره کرد که در مسیر جاده "لار" به "بستک" و "کوخرد" به "بندرلنگه" در فواصل سه فرسنگی از یکدیگر ساخته بودند. مردم منطقه معمولاً اکثر این کاروانسراها را منتسب به شاه عباس می‌دانند با این حال اکثر آن‌ها در دوره‌های بعد از شاه عباس ساخته شده‌اند.

در حال حاضر اکثر کاروانسراهای بازمانده، خالی و در حال ویران شدن‌اند. تنها از تعداد اندکی از آن‌ها به عنوان پاسگاه‌های ژاندارمری استفاده می‌شوند. در حالی‌که با سرمایه‌گذاری‌های لازم می‌توان از آن‌ها مهمانخانه‌هایی جذاب برای گردشگران ساخت. البته به شرط آن‌که بتوان خدمات دیگری نیز در همین مکان‌ها به جهانگردان ارائه داد.

از مشهورترین کاروانسراهای بازمانده در این راه می‌توان به نام‌های زیر اشاره کرد:

- کاروانسرای سرنخو
- کاروانسرای فهیم
- کاروانسرای گاکلکی
- کاروانسرای حیدرآبادی
- کاروانسرای لیرد محیا
- کاروانسرای بستک
- کاروانسرای کوخرد
- کاروانسرای گوردان
- کاروانسرای بلندق

